

POD PATRONATEM

NADLEŚNICTWO MASKULIŃSKIE

NADLEŚNICTWO PISZ

70 lat Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku

Nadleśnictwo Pisz. Trwają jesienne migracje

Wśród ptaków wielkie poruszenie, Ci odlatują, ci zostają...

Dzień staje się coraz krótszy, a noce chłodniejsze. Zdobycie wystarczającej ilości pokarmu staje się dla wielu mieszkańców lasu problemem. W związku z tym wszystkie leśne zwierzęta szykują się do nadciągającej zimy. Strategie tych przygotowań są różne. Jedną z najciekawszych są sezonowe wędrówki naszych ptaków. Można tu wyróżnić co najmniej cztery grupy. Pierwsza to ptaki, które pokonują stosunkowo nieduże odległości, do 2000 km, z północnego wschodu na południowy zachód. Są to na przykład gawrony i gile, które zimę spędzają w Niemczech i Francji. Druga kategoria to ptaki, które u nas mają swoje zimowiska, czyli gawrony i gile z Rosji, Litwy i Białorusi. Do trze-

ciej grupy należą ptaki wodne i błotne, które przemieszczają się nad brzegami Bałtyku na zachód a następnie na południe, bliżej lub dalej, zależnie od tego jak bardzo surowa jest zima. Ostatnią grupę stanowią długodystansowcy, czyli ptaki zimujące w Afryce. Są to między innymi nasze bociany i jaskółki, które zimę spędzają na południe od równika.

Od lat ludzie zadawali sobie pytanie, w jaki sposób ptaki orientują się w terenie, nie znając przecież map ani kompasów. Precyzyjna nawigacja jest dla migrujących ptaków podstawową umiejętnością. Jak wykazały badania, ptaki wykorzystują do orientacji w terenie Słońce oraz inne gwiaz-

dy, a także ziemskie pole magnetyczne.

Długa wędrówka wymaga dużych zapasów energii. Niektóre ptaki, na przykład jaskółki czy jerzyki, mogą pożywiać się w trakcie lotu. Inne aby uzupełnić zapasy, podczas migracji muszą robić przystanki. Większość gatunków, żeby przetrwać długi przelot przed odlotem znacznie zwiększa swoją masę, gromadząc duże zapasy tłuszczu. Największe wydatki energii wiążą się z lotem aktywnym, czyli takim, w którym ptak ciągle macha skrzydłami. Część gatunków jednak, jak na przykład nasze żurawie i bociany, wykorzystuje ruchy mas powietrza i dużą część trasy pokonuje szybując.

Przed odlotem ptaki zbierają się na zlotowiskach, które w przypadku bocianów nazywamy sejmikami. Wiele gatunków lecąc formuje kluce, czyli układ w kształcie odwró-

nej litery V. Wędrówka w klu-
czu jest bezpieczniejsza, szczególnie dla młodszych osobników, które mogą się w ten sposób uczyć dobrych zwyczajów od starszych, bardziej doświad-

czonych braci. W naszej okolicy odlot żurawi zwiastować będzie szybkie nadejście zimy.

Rafał Sienkiewicz –
Nadleśnictwo Maskulińskie